

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นะ

พระธรรมๆ ไม่ใช่พระทำงาน พระทำงานนี้ข้อวัตรปฏิบัติ

พระธรรม พระธรรมคือสังฆธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อาสวักขยญาณ
ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พญามารๆ ไง พญามารอยู่ในหัวใจของสัตว์โลก พญามารย้ายหัวใจของสัตว์โลกให้
เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

เกิดมาๆ เกิดมาทุกข์เกิดมายากไ้ เพราะทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง แต่มันต้อง
เกิด ต้องเกิดเพราะมันมี ของมันมี มันต้องสืบเนื่อง ต่อเนื่องไป

ถ้าของมันหมด ของมันหมด อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาพญามาร เรือนยอดของ
เรือนสามหลังนั้น ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น พญามารๆ คร่ำครวญ คร่ำ
ครวญนะ เพราะอะไร มันพ่ายแพ้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไ้

ปางชนะมารๆ นี่วันพระไ้ ไปวัดไปวา ชนะมาร ชนะพญามารในหัวใจขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานไ้

“อานนท์ เราเอาของเราไปเท่านั้น อานนท์ เราเอาของเราไปเท่านั้น”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ ไ้ พระอรหันต์สมัยพุทธกาลมากมาย
มหาศาลไ้ ถ้าพระอรหันต์ๆ เป็นการยืนยันกันว่า สิ่งทีล้นกิเลสมันล้นกิเลสอย่างไรไ้ ถ้าล้น
กิเลส นี่คือพระผู้ประเสริฐไ้ ถ้าประเสริฐ ประเสริฐในหัวใจดวงนั้นไ้ มันจะมีสัจจะมีความจริง
มันมีหิริ มีโอตตปปะ มีความละอายต่อบาป

แต่ถ้ามันเป็นมารๆ มันกดขี่ข่มเหงขึ้นมา มันมารนะ มันย่ายี้ ย่ายี้ในหัวใจของตน มัน
หลอกตัวเอง ตัวเองโดนหลอกยังพ่ายแพ้ โดนมันย่ายี้แล้วยังไปหลอกผู้อื่นๆ เห็นไหม

ถ้าหลอกผู้อื่นๆ เห็นไหม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เราทำร้าย
ตัวเองเป็นเรื่องหนึ่งนะ ถ้าเราทำร้ายคนอื่น เวรกรรมมากมายมหาศาล

ชนะตนประเสริฐที่สุด

พ่ายแพ้ตนแล้วย่ายี้เขาไปทั่ว ย่ายี้เขาไปทั่วด้วยความเห็นผิดของตนใจ

ถ้าเป็นความจริงๆ ขึ้นมา เราจะต้องพยายามฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความ
จริงของเรา

วันพระๆ ประชาชนขึ้นมา พระของใคร

ถ้าพระของเรา เราคนทุกข์คนจนนะ เราদিনนั้นก็ขึ้นพระแล้ว ถ้าพระของคนที่มีอำนาจ
วาสนาขึ้นมา เขาเป็นทองเหลือง ทองแดง เขาจะเป็นพระสิ่งใดนะ มันเป็นสัญลักษณ์

แต่ถ้าพระจริงๆ พระมันอยู่ที่ใจ ถ้ามันอยู่ที่ใจ ไม่ต้องไปไหน

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มานะ ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม ท่านไม่มีสิ่งใดติดเนื้อติดตัว
ไปเลย เวลาอยู่ในป่าในเขา สวดมนต์ไหว้พระ นิ้วเป็นรูป ตาเป็นเทียน เวลากราบสิ่งที่ระลึกถึง

นี่ไง เวลาเราทำวัตรสวดมนต์ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระลึกถึงพระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เอ็งระลึกจริงหรือ เอ็งมีสติหรือเปล่า เอ็งรู้เท่าทันใจเอ็งหรือไม่ เอ็งระลึกถึงใคร เอ็งระลึก
ถึงมารหรือเปล่า มารมันดูกระซากลากใจเอ็งไป เอ็งรู้ตัวแล้วหรือยัง ระลึกถึงแต่มารทั้งนั้นนะ

ถ้าระลึกถึงพระ ระลึกถึงตนเอง มีหิริ มีโอตตปปะ มันจะมีความละอาย มีความละอาย
มันไม่ย่ายี้ตัวของมันเองนะ ไม่หลอกตน ไม่หลอกตนแล้วไม่หลอกใครทั้งสิ้น ถ้าไม่หลอกตนๆ

ชนะตนเองสำคัญที่สุด

ชนะคนอื่น ชนะมากมายมหาศาล เห็นไหม ไปจุลละ ไบลานเปล่าๆ ใจ ไปที่ไหนลูกศิษย์
ลูกหามากมายมหาศาล

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “ไปจุลละ ไบลานเปล่ามาแล้วหรือ”

ไบลานเปล่าๆ คนล้อมหน้าล้อมหลังขึ้นมา ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน นี่ไง พระอัญญา
โกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพระ
อรหันต์ พระอัญญาโกณฑัญญะอยู่ในป่าในเขา พระอัญญาโกณฑัญญะไม่ไปยุ่งกับใครเลย

วันที่พระอัญญาโกณฑัญญะจะปรินิพพาน ไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระ
ไม่รู้จัก นั่นใครนะ ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นใครนะ

นี่แหละสงฆ์องค์แรกของโลก เธอไม่รู้จักหรือ ไม่รู้

นี่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงใจ

แต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะท่านเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา ท่านมาเพื่อ
สังคม เพื่อโลก เพื่อเป็นมือเป็นเท้าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ถ้าเป็นมือเป็นเท้า เขาทำ
ด้วยสัจจะความจริงของเขาใจ

เวลานางวิสาขาจะสร้างวัด ให้พระโมคคัลลานะเป็นผู้ไปดูแล พระอรหันต์ ไม่ปลิ้นปล้อน
ไม่กะล่อน ไม่ต้อยอด ไม่พลิกไม่แพลง

ของเราไม่ได้นะ ถ้าทำแล้วต้องฉันเป็นคนบงการ

นี่ไม่มี เพราะพระอรหันต์นะ ถ้าเป็นมือเป็นเท้าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ

นี่ไง ครูบาอาจารย์ที่ติงามของเรา ท่านทำเป็นตัวอย่าง ถ้าเป็นพระ เป็นผู้ประเสริฐ ให้
สงบ ให้นิ่ง ไม่ควรกวนบ้านกวนเมือง ไม่ควรทำลายใครทั้งสิ้น

แต่นี่มันเป็นตลาด กวนวายไปหมด

ถ้าเป็นจริงๆ มันสงบสุขใจ ถ้ามันสงบสุข มันสงบโดยคนคนนั้นก่อน

คนคนนั้น เห็นไหม พระคืออะไร

วันพระๆ พระคือพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วพระนั้นวิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนา รู้แจ้งในการกระทำของตน

หลวงตาพระมหาบัว โครงการช่วยชาติฯ ใครๆ ก็เข้ามาขอเป็นกรรมการ ท่านไม่สนใจใครทั้งสิ้น แล้วปรึกษาใคร ปรึกษาพระธรรม มีปัญหาขึ้นมาเข้าทางจงกรม พระธรรมตอบฉับๆ

พระธรรม สัจธรรมอันยิ่งใหญ่ ธรรมเหนือโลก

ถ้ามันเหนือโลกได้ มันจะอยู่ได้โลกได้อย่างไร ถ้ามันเหนือโลกได้ โลกจะมาครอบงำได้อย่างไร ถ้ามันเหนือโลก มันชักนำโลกต่างหาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ ประนิพพาน พระอานนท์เป็นพระโสดาบัน คร่ำครวญนะ “ดวงตาของโลกดับแล้ว ดวงตาของโลกดับแล้ว”

ดับเพราะอะไร เพราะใครมีปัญหาสิ่งใดไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประนิพพาน “ดวงตาของโลกดับแล้ว”

นี่พระโสดาบันนะ คร่ำครวญเสียใจเหมือนกัน เพราะอะไร เพราะต้องการคนที่คุ้มครองดูแล บูชา เพื่อจะให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์

“อานนท์ เธออย่าเสียใจไปเลย อีก ๓ เดือนข้างหน้าเธอจะมีการทำสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์ในวันนั้น”

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไม่มีผิดพลาดไง ฉะนั้น พระอานนท์ ถึงวันที่เขาสังคายนา พระกัสสปะจะทำสังคายนาในพระพุทธศาสนา พอทำสังคายนาในพระพุทธศาสนา ต้องการพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์

พระอานนท์ ก็เขาทำสังคายนาแล้ว ยังไม่เป็นพระอรหันต์ เป็นพระโสดาบัน พิจารณาใหญ่ แรงความเพียรอย่างมากมหาศาล แรงจน ใ๊ฮไฮ! จะเป็นจะตาย แฮ้อ! ขอฟักเสียที ปล่อย ปล่อยเจตนา ปล่อยสิ่งที่ส่งออก ปล่อยที่ยึดค้ำที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ แต่ไม่ใช่

เป็นปัจจุตัง ไม่ใช่เป็นสันติภูมิโก ไม่ใช่อดตา หิ อดตโน นาโถ ไม่ใช่ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนชนะตนเองไม่ได้ หวังพึ่งพึ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น แต่มันไม่เป็นความจริงของตบะ วาฬมด เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วเออ! ก็มานะมาทั้งวันแล้วละ พรุ่งนี้เขาจะสังคายนาแล้ว ก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าอีก ๓ เดือนข้างหน้า เธอจะได้เป็นพระอรหันต์ ก็เธอจะเป็น ก็อยากจะเป็น แต่มันไม่เป็นนะ

เวลามันปล่อยขึ้นมา นี่ไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการด้วยมรรค ๘ อาสวัชยญาณ เวลามรรคสามัคคี มรรคมันเป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมา มันมหัศจรรย์ใจอันนั้น

เวลามันปล่อย จะเอนลงพักผ่อนใจ มันไม่ไหว มันเต็มที่แล้ว พอลงไปมัน พับ! เป็นพระอรหันต์เลย ด้วยมรรค ด้วยเหตุนี้ นิโรธดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ ด้วยอาสวัชยญาณทำลายอวิชชา

เวลาเขาทำสังคายนา ไม่มีใครถาม พระอานนท์ เธอเป็นพระอรหันต์หรือยัง ไม่ใช่

เขาจะทำสังคายนา ดำดินมาเลย โผล่ขึ้นมาท่ามกลางอาสน์สงฆ์ พระอรหันต์ ๔๙๙ องค์ ไม่ลังเลสงสัยพระอานนท์เลย

ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้พระอานนท์เป็นพระโสดาบัน พระโสดาบันเป็นบุคคลคู่ที่ ๑ มันมีคู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ปฏิภาณไหวพริบในธรรมมันแตกต่างกันมาก

พระอานนท์นะ ตอนอุปฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปดูในพระไตรปิฎกสิ เราอ่านแล้วมันแบบว่ามันธรรมสังเวชมาก

ถึงเวลาเป็นข้อวัตรที่จะต้องไปเทศน์ว่าการพวกภิกษุณี แล้วภิกษุณีมีอภิญาอุบลวรรณาเป็นพระอรหันต์ที่มีอภิญา เป็นพระอรหันต์ที่ โอ้โฮ! มหัศจรรย์ แล้วตัวเองปัญญาไม่มี ไปพูดแล้วอายเขา ไม่กล้าไป

ถึงเวลาวาระของพระอานนท์ นิมนต์ให้พระกัสสปะไปแทน พระกัสสปะ เวลาไปพระกัสสปะเป็นพระอรหันต์ เวลาไป พิจารณากายๆ จนพวกภิกษุณีเบื่อ กาย นุ่นก็กาย นีก็กาย

พระอรหันต์ใจ รู้ถึงความรู้สึกของเขา ฉะนั้น วันนั้นพอพระกัสสปะไปนะ ก่อนจะเทศนาว่าการ เหาะขึ้นไปบนอากาศแล้วลงมา เหาะขึ้นไปบนอากาศแล้วลงมา เหาะขึ้นไปบนอากาศแล้วลงมา แล้วเทศนาพิจารณากาย

เออ! คราวนี้กายมันพัง มันมหัศจรรย์ว๊าย เออ! มันไม่น่าเบื่อหน่าย

มันพิจารณากายๆ กายอะไรของมึงวะ โคตรเบื่อเลย อะไรก็กายๆ หมอมันก็ทำกายสัปเหร่อก็เผากาย ก็กายอยู่นั่นนะ กายอะไรของเอ็งวะ

แต่ในใจของท่านเป็นธรรมใจ ใจผู้ฟังมันฟังเข้าใจซอกไซ้ มันขัดข้องใจของมัน เบื่อ ไปเห็นหน้าพระกัสสปะ ไม่ต้องเทศน์หรอก เทศน์แทนได้เลย เหมือนจำมาพูดนะ

จำมาพูดส่วนหนึ่งนะ แต่เป็นข้อเท็จจริงมันอีกเรื่องหนึ่งนะ

เวลาพระอรหันต์จะไปๆ ไม่กล้าไป นางภิกษุณีที่ไม่มีคุณธรรมมากมายมหาศาล แต่นางภิกษุณีที่มีอภิญญาก็มากมายเหมือนกัน เวลาไป คนที่เป็นไป อายเขาไหม พระอรหันต์ไม่กล้าไปนะ นี่เป็นพระโสดาบัน

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ เวลาพระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าไว้อย่างนั้นๆ ต้องเป็นพระอรหันต์ๆ มันไม่เป็นสักทีวะ เวลาปล่อยวางหมด เห็นไหม ด้วยวิธีการ ด้วยมรรคสามัคคี ด้วยทางสายกลางในพระพุทธศาสนา เวลามันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของพระอรหันต์ พระอรหันต์นะ อ้อ!

เวลาทำหน้าที่ไป เขาทำสังคายนาไป ดำดินไปเลย โผล่ท่ามกลางสงฆ์ สงฆ์ ๔๙๙ องค์ไม่สงสัยพระอรหันต์แม้แต่องค์เดียว เวลามันเป็นข้อเท็จจริง ไม่ต้องมีใครมาลงเล ไม่ต้องมีใครมาชักหน้าชักหลัง ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา เป็นข้อเท็จจริงของมันตามความเป็นจริงอันนั้น

แล้วถ้าข้อเท็จจริง มันเป็นอย่างไรล่ะ พระอรหันต์ ๔๙๙ องค์ ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรล่ะ มีใครสงสัยบ้างล่ะ

แต่เวลาพระอรหันต์ที่ได้ถึงวาระต้องไปเทศน์ในหน้าที่ไป ละล้าละลังๆ ตัวเองก็สงสัย ตัวเองก็ไปไม่ได้ ตัวเองก็คิดว่าคนเขาเห็นในหัวใจของตัวเองหมดใจ

เวลาจะไป เวลาพระกัสสปะ พระกัสสปะจะอบรมดูแลพระอานนท์มาก ในพระไตรปิฎก
เวลามาเปิดพระไตรปิฎก โอ้โฮ! ฟังแล้ว วุฒิกาวะไง

โอ้เรามันปลุกชนคนหนา วันนี้วันพระๆ ในพระเรา พระของเราคืออะไร ถ้าพระดินเหนียว
พระแก้วมรกต เป็นพระประเภทใด แล้วแต่อ่านาจวาสนาของคน อ่านาจวาสนาของคนคิด
อย่างไร ทำอย่างไร

แต่เวลาพระปฏิบัติๆ พระอยู่ที่ใจ

หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ถ้าปัญญาๆ เราพิจารณาแล้วมันปล่อยวาง ปล่อย
วางนั้นคืออะไร มันต้องมีวุฒิกาวะไง วุฒิกาวะที่มันสูงส่งขึ้นมาไง ขณิกสมาธิ อุปะการสมาธิ
อัปปนาสมาธิ สมาธิมันเป็นอย่างไร แล้วถ้าไม่มีสมาธิ ทุกชีวิตขนาดไหน

เวลาคนฝึกหัดนะ ถ้าจิตมันเลื่อม โอ้โฮ! มันพุ่งมันชานมาก มันดีดมันดีน มันจะเป็นจะ
ตายในหัวใจ หน้าขึ้น ออกตรมมันนะ เวลามันสงบ สงบอย่างไร แล้วถ้ามันดีขึ้น มันดีขึ้นแค่ไหน
แล้วดีขึ้นมันพัฒนาขึ้นหรือเปล่า

โอ้ปัญญาอย่างนี้คอมพิวเตอร์ดีกว่าอีก ตอนนี้เด็กเล็กๆ เขาห้ามเล่นนะ เด็กเล็กๆ ต้อง
เรียนหนังสือ เด็กเล็กๆ ต้องมีวุฒิกาวะถึงจะมาเล่นคอมพิวเตอร์ มันจะได้ฝึกหัดสมองมัน สมอง
มันถึงฝึกหัดคิดเป็น แล้วทำได้ ไม่ใช่มีอะไรก็กดๆ แล้วตัวเองก็ไม่ว่าอะไรเลย แต่ฉลาดนัก ปาก
แจ๋ว แต่สมองกลวง

แต่ถ้ามันเป็นความจริง พระกรรมฐานไง หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ พระของ
ใคร พระของเรา พระอยู่ที่ใจ

บริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกา ทางโลกเขาอยากได้บุญกุศลของเขา เนื่อนานบุญของโลก เขา
ถวายทานไว้ในพระพุทศาสนา นั่นเป็นบุญเป็นกุศลของเขา

เนื่อนานบุญของโลก โอ้เรามันคนดูแลรักษาเท่านั้นนะ มันจะเป็นอะไร พระก็ตั้งไว้ในที่อัน
สมควร แล้วสมบัติของเราละ

เกิดมาทุกข์เกิดมายาก เกิดมามันมีแต่ความทุกข์ความยาก มีสติมีปัญญาหรือไม่ ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เราจะแสวงหาทางออกให้ได้

แล้วทางออกมันไม่มี ทุกข์ยาก ทุกข์ซ้ำทุกข์ซ้ำทุกข์ซ้ำทุกข์ซ้อนอยู่อย่างนั้น แต่เวลาบวชเป็นพระ ทุกข์อีกสองเท่า เพราะอะไร เพราะมันก็ทุกข์เหมือนโยมนั่นแหละ แต่เราต้องเร่งความเพียรของเราอีก แล้วความเพียรขึ้นมา

สิ่งที่ได้มาด้วยศรัทธาในพระพุทธศาสนา ฉันทแล้ว อยู่แล้วอย่างกับหมู กินแล้วก็นอน กอนแล้วก็นิน อย่างนั้นหรือพระปฏิบัติ

พระปฏิบัติเขาไม่เป็นอย่างนั้น อดนอน ฝอนอาหารของเขา อดนอน ฝอนอาหารเพื่อไม่ให้ธาตุขันธ์ทับจิต

ธาตุของเรา พิจารณากายๆ ธาตุนี้เป็นภาระหน้าที่ เจ็บไข้ได้ป่วยติดเตียง ขันธ์จินตนาการไปทั่ว พิจารณาสິงใดไปกว้านเอามาเป็นสมบัติของตน

ของเอ็งหรือ เอ็งทำได้จริงหรือ

ธาตุขันธ์ทับจิตหลอกตลอด

ทั้งๆ ที่เป็นสมบัติของเรา นี่จริงตามสมมุติ ชีวิตนี้ตามความเป็นจริง จริงตามสมมุติ มันเกิดจริงๆ นี่แหละ แล้วเกิดมาเพื่ออะไร

พระโพธิสัตว์ๆ คุณคนจิตใจที่สูงส่ง เขาเกิดมาเพื่อสังคมรอบข้าง สังคมสงบสุข เขาพอใจพระโพธิสัตว์ๆ เสียสละทุกอย่างเพื่อความสงบสุขของสังคม เพื่อให้สังคมสงบสุข สมณะที่พรหมณ์จะได้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ฝึกหัวใจให้มันฉลาดขึ้นมา

ถ้าหัวใจฉลาดขึ้นมา มันมันสมบัติของใคร เราไม่พลัดพรากจากเขา เขาก็พลัดพรากจากเรา มีอะไรเป็นของใคร ไม่มีอะไรเป็นของใครทั้งสิ้น

ไม่มีอะไรเป็นของใคร มันก็ไม่มีของใครไง ก็เลยบรรลุลุทธิธรรมไง ก็เลยไม่มีอะไรเลยไง

มันต้องมีสิ หลวงปู่เจี๊ยะพูดประจำ มันต้องมีสิ

แล้วมีอย่างไร แล้วอะไรเหลือ อะไรอยู่ อะไรไป อะไรมา อะไรมันเป็นอะไร นี่ถ้ามันเป็นจริงใจ

วันพระ ถ้ามีพระอยู่ในหัวใจของตัว มันจะเป็นความจริงขึ้นมา แล้วตรวจสอบของเรา เราไม่ต้องโต้แย้งใครทั้งสิ้น จริงหรือเปล่า กาลเวลาพิสูจน์หมดนะ

กาลเวลากลับกินทุกอย่าง กลับกินทั้งประสบการณ์ของเราด้วย แต่ถ้าเราทำความจริงของเรา สิ่งที่เราทำมาเป็นจริตเป็นนิสัย เราฝึกหัดปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้ ก็ให้เป็นจริตเป็นนิสัย เป็นอำนาจวาสนา

ถ้าเป็นจริตเป็นนิสัย เป็นอำนาจวาสนา มันชอบ เห็นแล้วถูกใจ เห็นแล้วอยากเป็น เห็นแล้วอยากทำ

แต่ถ้าเป็นตรงข้าม พญามาร เห็นแล้วมันอยากหลีกหนี หลีกเร้น ทำลาย ทำลายทุกอย่างที่มันจะเป็นคุณงามความดี เพราะมันอาย ทำลาย ทำลายซะ เห็นไหม ใ้พวกแข่งหน้าแข่งหลัง

สิ่งที่จะได้มา ประเพณีวัฒนธรรมกว่าจะได้มาในชาติ ชาติที่มีวัฒนธรรม พระพุทธศาสนามีข้อวัตรปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ฟ้นฟูขึ้นมาทั้งชีวิต เป็นรุ่นที่ ๓ รุ่นที่ ๔ แล้ว คนมีบุญมีกุศลนะ ฟ้นฟูขึ้นมา ฟ้นฟูขึ้นมาเป็นหนทาง เป็นแนวทางให้คนฝึกหัดปฏิบัติ

แล้วถ้าเป็นข้อเท็จจริง ถ้ามันเป็นจริตเป็นนิสัย มันชอบ เห็นแล้วชอบ เห็นแล้วซาบซึ้ง เห็นแล้วเคารพบูชา

ไอ้คนที่ไม่เห็นด้วย มันพยายามลบล้าง มันเป็นกฎ มันเป็นกติกาก็บีบหัวใจกูฉิบหายเลย กูอยากจะนอนกับกิน กินกับนอนเท่านั้นนะ ทำไมมาบังคับกูฉิบหายเลย ถ้ามันไม่ชอบ

นั่นแหละเครื่องอยู่ของใจ ไม่ชอบก็บีบรัดมันด้วยสติ กดมันไว้ด้วยสติด้วยปัญญา แล้วฝึกหัดเป็นจริตเป็นนิสัย มันทำเป็นเรื่องธรรมดา เป็นชีวิตปกติ หัวใจเป็นธรรม คุณธรรมอันนั้นยิ่งใหญ่ นั่นถึงจะเป็นพระ วันพระของใคร เอวัง